

Yeşaya, altmışıncı bölüm

- I. Yahuda'yla ilgili peygamberlikler (1-12)
- II. Uluslarla ilgili peygamberlikler (13-27)
- III. Efraim ve Yahuda'yla ilgili uyarıcı önbildiriler (28-35)
- IV. Tarihsel parantez: Sanherib'in saldırıları ve Hizkiya'nın hastalığı (36-39)
- V. Tanrı'nın yüceliği ve görkemi (40-48)
- VI. Rabbin acı çeken Uşağı (49-57)
- VII. Yüreklendirici son sözler ve peygamberlikler (58-66)**
 - A. Uyarı borusu çalınır (58)
 - B. Tanrı, aralarında adam olmadığını gördü (59).
 - C. Tanrı'nın yüceliği İsrail üzerine doğdu (60).**
 1. Kalk aydınlan (60:1-3).
 2. Gözlerini kaldır da bak (60:4-22).
 - a. Uluslar kızlarını ve oğullarını Sion'a getirirler (60:4).
 - b. Uluslar zenginliklerini Sion'a devrederler (60:5-17).
 - c. İsraililer Kenan diyarını miras alacaklar (60:15,18-22).
 - 1). Duvarlara Kurtuluş ve kapılarına Övgü denilecektir (60:18).
 - 2). Zorbalık duyulmayacaktır (60:18).
 - 3). Güneş ve ay ışığına gereksinim kalmayacaktır (60:19-20).
 - 4). Tüm vatandaşlar doğru adamlar olacaklar (60:21).

Altmışınıcı bölüm beş kıtalı bir şiiirdir.

1. 60:1-4 Sion'un parlaklığı ve nüfusu
2. 60:5-9 Sion'un zenginliğı
3. 60:10-14 Sion'un yeniden kurulması
4. 60:15-18 Sion'un rahatı
5. 60:19-22 Sion'un görkemi

Bu şiiir, İsrail'in altın çağının ayırt edici niteliklerini anlatır:

1. Tanrı'nın görkemi İsrail'in ışığıdır (60:1,2,20).
2. Uluslar kutsal ölçütlere uymalıdır (60:12).
3. Sion'un kapıları hiç kapanmaz (60:11).
4. En uzaktakiler -- hem İsrail'den en uzakta bulunanlar hem de Tanrı'ya düşmanca bir biçimde yaşayanlar -- Sion'da toplaşır (60:6,8,9).
5. Tanrı İsrail'in en çetin düşmanlarını yatıştırır (60:10,14,15).
6. Hem doğanın güzelliğı hem de ademoğlunun serveti Sion'un yararına ayrılır (60:7,13,16).
7. Barış egemenlik sürer (60:17,18).
8. Adalet ve doğruluk egemenlik sürer (60:17,21).
9. Sion'un rahatı gitgide artar (60:17,21).

Mesih inanlıları topluluğı, İsrail'in altın çağından şu ilkeleri öğrenebilir:

1. Mesih inanlıları topluluğı, savaştan kaçınarak tüm eylemlerini Tanrı'nın yüceliğı için yapmalıdır.
2. Dünyaya egemen olan kötülük ortamında Mesih inanlıları, başkalarının ilgisini uyandıran, kutsallığı çekici kılan bir yaşamın örneğini sunmalı (Titus 2:10).
3. İnanlılar topluluğı, Mesih için kazanılması en ümitsiz görünen kişilere Müjde'yi bildirmeye önem vermelidir.
4. Her yerel topluluk, Tanrı egemenliğini iletme için kendisine düşen olanakları ve sorumlulukları yoklamalıdır.
5. İnanlılar, durmadan dünyaya Müjde'yi bildirerek kutsal görevlerini yerine getirmelidir.
6. Mesih inanlıları, imana sarılanların sayısının artması için gerektiğı gibi çaba göstermekle birlikte, kendi özyapılarının ruhsal ve ahlaksal açıdan gelişmesine de öncelik tanımalıdır.
7. İnanlılar topluluğı gücünün, sevincinin ve ümidinin Tanrı'yla sonsuz ilişkisinden kaynaklandığını anımsayarak gönül borcunu unutmamalıdır. Tanrı'nın istemini yerine getirmekle uğraşmalı ve aynı zamanda O'nun çalışmasını ümitle beklemelidir.

Birinci kıta: Sion'un parlaklığı ve nüfusu

60:1 kalk: Bu şiiirin kime yönelik olduğı ilk olarak 60:14'te belli olur. Sion'a seslenir. Yeşaya, Sion'un yıllardır tozda yuvarlandığını, koyu karanlıkla kaplandığını (59:9,10; Süleyman'ın Meselleri 4:19) görüyordu. İsraililer artık tozdan kalkmalıydı (3:26; 52:2).

aydınlan: Sion kendi ışığıyla aydınlanamazdı, çünkü kendi ışığı yoktu, karanlıkta yürümeyi yeğlemişti (59:9). Tanrı'nın ışığı onun üzerine doğmasaydı, diğere uluslar gibi karanlıkta kalacaktı. Ama Tanrı, aydınlık oluşturan gerçeğı İsraililer'e saçacaktı (9:2). İsraililer, bu gerçek kendilerine bildirildiğı için Tanrı'ya olan gönül borçlarını kabul etmeye çağırılırlar. Yaşamlarında oluşturduğı

kutsal nitelikleri çevrelerine yansıtarak (58:8,10; Efesliler 5:8-15), O'nun erdemli işlerini duyurarak (1. Petrus 2:9) Tanrı'nın onlara sağladığı ışığı yansıtabilirler.

Işığın üzerine parladığı herkes aydınlanmaz. Işığı görme olanağı yetmez. Kişi bu olanaktan yararlanmalıdır. Kişide ışığı kabul eden ve yansıtan alıcı olmalıdır. O, ışığı karanlıkla söndürmemeli, içine kabul ederek aydınlanmalı, sonra da çevresini aydınlatmalıdır. Şakacı bir bayan ev işleriyle ilgili yazdığı kitapta ev hanımlarına şöyle bir öğüt verdi: Temizlik yapmaya zamanınız yoksa, konuklarınız karanlık bastıktan sonra gelsin. Işıkları çok azalt, mum ışığıyla romantik bir ortam yarat. Böylece hiç kimse evin kirli olduğunun ayırımına varmaz. Tanrı'nın ışığı, insanların ilgisini kirden uzaklaştırmak için değil, kişisel yaşamın her köşesini aydınlatmak içindir. Işığa çıkan iğrençlik atılmalı, her şey dezenfekte edilmeli, her şey Tanrı'nın ışığını en etkili biçimde yansıtmak için parlatılmalıdır.

Rabbin izzeti: Tanrı'nın yüceliği, bu kez çölde İsraililer'e yol gösteren ya da tapınağı dolduran bulut biçiminde görünmeyecekti (Çıkış 16:10; 24:16; 29:43; 40:34,35). O'nun yüceliği Mesih İsa'nın kişiliğinde cisimleşecekti (Yeremya 3:16,17). İsa Mesih, ilk gelişinde Tanrı'nın yüceliğini dünyaya gösteriyordu (Yuhanna 1:14). Gören ve anlayanlar olduğu gibi, görmezlikten gelenler de vardı. Ne var ki, ikinci gelişinde kimse O'nu görmezlikten gelemez (Matta 24:27,30; Luka 17:24; Filipililer 2:11).

60:2 dünyayı karanlık ... örtecek: Dünya halklarında egemenlik sürdüğü için karanlık günahın simgesidir. Kutsal Söz'ün kabul edildiği yer aydınlık olur. Geri çevrildiğinde dünya karanlık işlere batar. Kutsal Yazı'da bunun bir örneği şudur: Musa zamanında Mısır kralı Firavun, Tanrı Sözü'nü sürekli geri çeviriyordu. Onu Tanrı'ya boyun eğmeye zorlamak için, ülkesine şu ceza verildi: Tüm Mısır'ı bıçakla kesilebilecek kadar koyu bir karanlık kapladı, ama Tanrı Sözü'ne ümit bağlayanların oturdukları bölge, Goşen, apaydınlıktı (Çıkış 10:21-23).

ümmetleri koyu karanlık örtecek: «Kutsal Söz'ün açılışı nurlandırır ve bön adamlara akıl verir» (Mezmun 119:130). Kutsal ilkelerin ışığını geri çeviren doğal olarak karanlıkta kalır. Çoğu ülkeler Tanrı'nın kutsal Yasası'ndan habersizdir. Bu nedenle, kanunları bu temele dayanmaz. Yalnız birkaç ülke, yasalarını bilinçli olarak tanrısal ilkeler üzerine kurdular. Ne var ki, şimdiki halklar çoğunlukla tanrısızlıktan hoşnutlardır. Yargıçlar, halkın isteğine uyarak yasaların asıl anlamını saptıra saptıra ülkelerinin dayandığı temelleri yok etmekte, toplumu koyu bir karanlığa batırmaktalar. Birkaç yıl öncesine dek ahlaksızlık olarak geçen sapıklık, bugün neymiş? Alternatif yaşam düzeniymiş! Eski günlerde kendilerini koruyamayan kişilerin hakları korunduysa da, bugün bir batı ülkesinde yılda kendi haklarını koruyamayan 1.500.000 sağlıklı bebek aldırılmaktadır. Katillik artık yasalastı!

Işık karanlık bir bodruma ya da bir mağaraya indirilirse, sayısız iğrenç varlık aydınlıktan kaçışır. Tanrı'nın tekbiçimini anlayan Mesih inanlıları bu ışığı, kutsal ilkelerle yürümeyenlere, ışıktan kaçışanlara tutmalıdır. Yasaları yapan milletvekillerini iyilik yolunda etkilemeliler. Mektupla, telefonla, seçimlerde seslerini duyurmalı, Tanrı'nın ilkelerini temsil etmeliler. Toplumu çürümekten koruyan tuz, karanlığa sürçmekten kurtaran ışık olmalı (Matta 5:16; Filipililer 2:15).

[Rabbin] izzeti senin üzerinde görünecek: Sözü edilen ışılda, ahlaksal ve ruhsal erdemliliklerdir. Gelecek çağda İsrail, karanlık işlerinden arındırılınca Yahve'nin yüceliğini yansıtacaktır. Şimdiki dönemde Mesih inanlıları, İnsanoğlu'nun günahsızlığına kavuşmasalar da, O'nun doğruluğuyla donatıldıkları için (Romalılar 3:21; 4:5,22; 2. Korintliler 5:21; Filipililer 3:9) O'nun niteliklerini yansıtabilir ve yansıtılabilirler (2. Korintliler 3:18; 1. Petrus 2:21). Alınan ışığı

yansıtmak, bir seçenek değildir («aydınlan»la ilgili nota bakın [60:1]; Matta 7:24; 12:50; Luka 11:28). Soru şudur: Bu dönemde Tanrı'nın yüceliği Mesih inanlılarının yaşamlarında ne ölçüde görünür?

1. Mesih inanlısı, Tanrı'nın maddesel dünyasını aydınlatmasına izin vermelidir.
 - a. Yaratılan her şey Tanrı'nın yüceliği için yaratıldı ve o amaç için kullanılmalıdır.
 - b. Mesih inanlıları maddesel şeyler elde etmeyi, onları temizlemeyi, parlatmayı, onarmayı ve onlardan kazanç görmeyi yaşamlarının amacı olarak görmemeliler (Filipililer 4:11b-13). Yaşam koşulları bu eylemleri bir ölçüde gerektirirse de, harcanan emek ve zaman dengeli olmalıdır. Maddesel şeyler, hiçbir zaman kişinin ruhsal yaşamının gelişmesini engellememelidir (Markos 8:36).
2. Mesih inanlısı Tanrı'nın zihnini aydınlatmasına izin vermelidir.

Kimileri kendilerini bilge sayarak sisli bir ortam yaratır. Hiç kimse, edindiği her bilgiyi Tanrı açısından yorumlamayı öğrenene dek, zihinsel hazineleri doğru bir biçimde kavrayamaz.
3. Mesih inanlısı Tanrı'nın ruhsal dünyasını aydınlatmasına izin vermelidir.

Tanrısız ruhsal dünya karanlıktır, en ufak ışıktan yoksundur. Mesih inanlısı, ruhsal etkenleri anlamak için yalnız Tanrı Sözü'ne uyan bilgiyi kabul edebilir. O'nun Sözü'ne uymayan felsefeler, psikoloji ya da falcılık, büyüçülük gibi kaynaklara başvurmamalıdır.

60:3 senin ışığına milletler ... gelecekler: Tarih boyunca uluslardan birkaç kişi İsrail'in ışığına sığındı. Örneğin,

1. Rahab (Yeşu 2:1-21; 6:22-23)
2. Gibeon adamları (Yeşu 9:3-21)
3. Şeba kraliçesi (2. Tarihler 9:1-8)
4. Suriyeli ordu başbuğu Naaman (2. Krallar 5:1-14)

Mesih «Gözlerinizi kaldırın da ürünü biçilmeye hazır, ağarmış tarlalara bakın» dedi (Yuhanna 4:35). Tarlalar ağarmış olmasına karşın, çoğu kişi gerçek imana sağlam bir ilgi göstermez. Ne var ki, dünyanın sonunda uluslar, İsrail'in Işığı'na akın akın gelecektir (2:3; 11:10; 55:5; Vahiy 21:24).

krallar: (49:7,23; 52:15)

60:4 gözlerini kaldır da bak: (49:18)

oğulların uzaktan gelecek: İsrail'in oğullarıyla kızları, hem Yahudiler hem de uluslardan Yahve'ye inananlar olabilir (43:6; 49:22).

İkinci kıta: Sion'un zenginliği

60:5 deniz: Deniz, Yahudi olmayan uluslar anlamına gelir (48:18).

çarpacak: Sion'un yüreği heyecanla çarpacaktır.

yüreğin ... genişleyecek: İnsanın yüreği geniş ise tasalanmaz. İsrail, kızlarının ve oğullarının kendine döndüğünü ve kralların bile ona geldiğini görünce çok sevinecektir. Tanrı'nın yüceliği ona parladiği için kaygı çekecek bir nedeni kalmayacaktır. Tanrı her şeyi kutsal düzene bağlı kılacaktır.

denizin bolluğu ... milletlerin zenginliği: Ulusların zenginliğinin ayrıntıları sonraki ayetlerde anlatılır (60:6,9,11; Vahiy 21:24).

60:6 hecin develeri: Hecin hızlı yürüyüşü ile tanınmıştı (Yeremya 2:23).

¹Midyan: Kızıl Deniz'in doğusuna düşen, Seir Dağı'nın yanından kuzeye doğru uzanan ülkeydi. Midyanlılar'ın İsmaililer'le ticari ilişkileri vardı (Tekvin 37:25,28). Hakimler döneminde İsraililer'in tarlalarını sık sık soyarlardı (Hakimler 6:1-6).

Eyfa: Eyfa Midyan'ın oğluydu (Tekvin 25:4), kendisinden türeyenler Midyan'ın ikincil bir kabilesiydi. Midyan'da Ölü Deniz'in doğusuna düşen bir bölgeye yerleşmiş bulunurlardı.

Şeba: ¹Şeba altın ve günnük ticareti ile tanınmıştı (45:14; Mezmur 72:15; Yeremya 6:20; Hezekiel 27:22). Midyan'la Eyfa'nın tüccarları Şeba'dan günnükle altın alır, İsrail'e getirirdi. Mısırlılar'ın Şeba'yı Punt diye adlandırdıkları, çok erken bir tarihten başlayarak onunla alışveriş yaptığı kaydedilir (Records of the Past, 10. cilt, sayfa 14-19'dan ve Rawlison, History of Ancient Egypt, 2. cilt, sayfa 132-134, 221-224'ten alınan The Pulpit Commentary, 2. cilt, sayfa 401'e aktarma).

altın ve günnük: (60:5,9,11)

Rabbin hamtlerini ilan edecekler: (Vahiy 5:9,10,13)

60:7 Kedar: Kedar, İsmail'in oğullarından biriydi (Tekvin 25:13). Adını taşıyan halk, koyun ve erkek ticareti yapıyordu (21:16-17'deki notu inceleyin; Hezekiel 27:21).

Nebayot: Nebayot, Kedar gibi İsmail'in oğullarından biriydi (Tekvin 25:13). Bu güçlü kavim Arabistan'ın kuzey bölgesine yerleşmiş bulunuyordu. İ.Ö. 645 yılında kralları Natan, Asurbanipal'la savaştı (Smith, History of Assurbanipal, sayfa 256-298'den alınan The Pulpit Commentary, 2. cilt, sayfa 401'e aktarma). Koçları ile tanınmıştı.

Kedar'ın bütün sürüleri ... Nebayot'un koçları ... makbul: İbrahim «Keşke İsmail senin önünde yaşayabilse» diyerek (Tekvin 17:18) oğlu için yalvardı. «Kedar'ın bütün sürüleri ... Nebayot'un koçları ... kabul olunması», İbrahim'in duasına bir yanıtıdır. İsrail'in Işığına boyun eğip tapınan İsmailoğulları geri çevrilmedi. İsa Mesih'in dediği gibi «Bana geleni hiçbir zaman geri çevirmem» (Yuhanna 6:37).

makbul olarak mezbahıma çıkacaklar: Sanki sürüler kendi kendilerini sunakta sunuyorlar. Bu, Mesih inanlılarının kendilerini diri kurbanlar olarak sunmalarını anımsatır (Romalılar 12:1; 1. Petrus 2:5).

güzelliğimin evini süsleyeceğim: Tanrı'nın güzelliğinin evi, O'nun tapınağıdır. Kutsal huzuru evini süsler (Hezekiel 41; Haggay 2:7,9; Malaki 3:1). Bu gelecekte gerçekleşecek durumu önceden anıştıran olaylar şunlardır:

1. Tanrı'nın huzuru, Eden Bahçesi'ni esenlikle sardı (Tekvin 3:8).
2. Tanrı'nın huzuru, tapınaktaki en kutsal yerde bulunan antlaşma sandığının üzerindeki kerubiler arasında sürekli bulunuyordu (Sayılar 7:89).

¹Eklere Kutsal Kitap'ta Adları Geçen Önemli Yerler kaynağından alınan notlara da bakın.

3. Tanrı'nın huzuru, bulut biçiminde Süleyman'ın yaptığı tapınağı doldurdu (1. Krallar 8:10).
4. Tanrı-Adam, Hirodes'in yeniden yaptırttığı (İ.Ö.20-İ.S.64) sunakta yürüyor ve öğretiyordu (Markos 11:11,15-17,27).
5. Kutsal Ruh, Mesih inanlılarında yaşar (Romalılar 8: 9; 2. Korintliler 1:21,22; 5:5; Efesliler 1:13,14).

Mesih inanlılarının toplantıları Tanrı'nın huzuruyla ayırt edilmelidir. O inanlıların tapınışını yönelendirmeli, kabul etmeli, kutsal amaçlarını oluşturmak için kullanılmalıdır. Böyle değilse, İkabod damgası vurulmalıdır (1. Samuel 4:21). Aralarında bulunan Tanrı'yı yüceltmek için, toplantının düzenine, toplantı yerine ve her şeyden önce her bir inanlının ruhsal yaşamına büyük özen gösterilmelidir (58:13'le ilgili nota da bakın).

60:9 adalar: (41:1; 42:4; 51:5)

Tarşış gemileri: ¹Tarşış gemileri

1. Ya İspanya'daki Tartessus'a giden gemilerdir. Bu kentin eskiden çok geniş bir ticaret alanı vardı (1. Krallar 10:22; Hezekiel 27:12; Yunus 1:3).
2. Ya da uzun ve tehlikeli yolculuk için yapılmış özel bir gemi sınıfını anlatır (2:16 ve 23:1'le ilgili nota bakın).

uzaktan senin oğulların: (60:4'le ilgili nota bakın).

gümüşleri ve altınları ile beraber ... getirsinler: Rabbin kızları ve oğulları, İsrail'e dönerken servetlerini O'na sunmak için yanlarına getirirler. Eğer kişi Tanrı'ya ait ise, cüzdanı da O'nun olmalıdır.

Koreş ve Artahşaşa, İsrailileri Babil'den boş elle göndermediler (Ezra 1:4; Nehemya 2:8). Aynı biçimde Yahudiler ileride İsrail'e döndükleri zaman, ayrılacakları ülkeler onlara armağan verecekler (60:5,6,11; Mezmur 68:29-31). Bugün İsrail'in Orta Doğu'da kendi toprağına sahip olduğuna kaç ülke sevinip ona armağan gönderir? Tam tersine, birçok ulus onu yeryüzünden silmeyi yeğlerdi. İsa Mesih dünyaya dönünce İsrail, artık Tanrı'nın başlangıçtan tasarladığı gibi kutsal ilkelere sarılacaktır. Ancak böylelikle dünyanın ulusları, kendilerine ruhsal ışık tutan İsrail'e gereken saygı gösterecekler.

Üçüncü kıta: Sion'un yeniden kuruluşu

60:10 ecnebler senin duvarlarını yapacaklar: Koreş ikinci sunağın bina edilmesi için erz ağaçları sağladı (Ezra 3:7). Artahşaşa Yerusalem surlarının yeniden kurulmasını onayladı; o da ağaç sağladı (Nehemya 1:3; 2:5-8).

kralları sana hizmet edecekler: İsrail'e hizmet eden krallar arasında Koreş, Daryuş ve Artahşaşa bulunur (49:23; 60:7-9; 61:5).

seni öfkemde vurdum: (54:7,8; 57:17)

fakat lütfumla sana merhamet ettim: Tanrı insanlara acır. Ne yazık ki, onların günahları,

1. Tanrı'nın acımasını engeller.
2. Acımasını göstermeden önce, adaletinin yerine gelmesi gerekir.

Ama adaletinin koşulları sağlanınca Tanrı acımakta özgürdür. Anne babalar çocuklarına sevgi göstermek, onunla tatlı tatlı sohbet etmek istemezler mi? Ama bir çocuk aksi olur, söz dinlemezse, çocuğun öncelikle terbiyeye gereksinimi vardır. O anda anne babası sevgilerini disiplin yoluyla göstermelidir. Daha sonra her zaman istenen, tatlı bir ailesel ortam egemenlik sürer. Tanrı da sevdiği her çocuğu sıkıdüzene sokar (İbraniler 12:5-13).

merhamet ettim: Geçmiş zaman kipi, gelecek için verilen vaadin güvenilirliğini vurgular (59:18'le ilgili notu inceleyin).

60:11 kapıların daima açık duracak: Açık kapılar, Müjde'nin sınırsızlığını, tüm uluslara sunulduğunu gösterir. Yüce Tanrı'yla sonsuz bir ilişki içinde olmak isteyenler için kapılar sürekli açık bırakılır.

Kapıların açık bırakılabilmesini olanaklı kılan, kentin içinde ve dışındaki etkenler şunlardır:

1. Gelenleri hoş karşılamak ve gereksinimlerini sağlamak için yapılan hazırlık

Her kentte uzmanlar su, yemek, kanalizasyon, trafik, sosyal etkenlikler gibi sorunları düzene sokmak için sürekli planlar yaparlar. Hele olimpiyat gibi olaylarda kente birçok insanın geleceği düşünülürse, hazırlıklarda olağanüstü bir çaba gösterilmelidir. Öyle olmazsa, yaşam için gerekli koşulları sağlayan kentsel altyapı yıkılır. Sion'un gelecek çağda bu denli çok insanı ağırlayabilmesi için kimbilir Tanrı neler neler tasarlamıştır! Kuşkusuz hiçbir ayrıntı O'nun gözünden kaçmaz. Acaba yalnız Tanrı mı hazırlık yapacak? Kentlilerin hiç payı olmayacak mı? Yahudiler kentlerine gelen ve diğer uluslardan olanlara kendi evlerini açar, bir zamanlar uzak -- üstelik düşmanları -- olanları konuklarını diyerek candan ağırlarlar mı?

2. Barış

Barış günlerinde surların kapıları açık kalır. O gün «Barış Bakanı» (9:6) egemen olunca, ardı kesilmeyen bir barış egemenlik sürecektir (11:9; 33:21; Vahiy 21:25). Saldırganlara karşı kapıların demirle sağlamlaştırılması gerekmeyecektir. Kuzuyu arslanın yanına Yatırabilen (11:6; 65:25), insanları birbirleriyle esenlik içinde geçindirebilecektir (2:4).

milletlerin servetini ... sana getirsinler: (60:5,6,9)

60:12 sana kulluk etmeyen millet ve ülke yok olacak ... tamamen harap olacak: Tanrı'nın kayrası İsrail'in yararı için çalışmayan uluslardan esirgenir. Böylece o ülkeler yıkıma uğrarlar (2:12; Zekarya 14:17-19; Luka 19:27; 2. Selanikliler 1:8-9). Ulusal rahatın koşulları şunlardır (Süleyman'ın Meselleri 14:34):

1. Tanrı'ya inanmak

Tanrısızlık yapıcı değil, yıkıcıdır. Sağlam bir ulusu oluşturmaz. Tanrıtanımazlık, gevşek taş duvar gibidir; öğeleri birbirlerine bağlayan ve güçlü birlik oluşturan hiçbir şey yoktur.

2. Tanrı'nın yetkisini boyun eğerek tanımak
3. Tanrı'nın bildirdiği ilkelere uymak
4. Tanrı'nın istemini saptamaya ve tamamlamaya kesin kararlı olmak

60:13 Libnan'ın izzeti: Yerusalem'i çevreleyen çıplak tepeler, gelecekte Libnan'dan gelen ulu ağaçlarla kaplanacaktır (35:2; 41:18-20). İsrail Kutsalı'nın kenti, Eden bahçesini andıran güzellikle süslenecek. Kayranın çeşitli yönleri kutsal kentte ve tüm çevresinde bollukla sağlanacak, tüm

yöreyi görkemli kılacaktır. En önemlisi de Tanrı'nın kayrası, insanların özyapılarında etkin olacaktır.

servi, çınar, şimşir: (41:19)

ayaklarımın yerini izzetli kılacağım: Tanrı huzurunun dünyada bulunduğu yer, özellikle sunaktı. Sunak da sık sık O'nun ayaklarının basacağı olarak tanıtılır (1. Tarihler 28:2; Mezmur 99:5; 132:7; Yeremya 3:16,17; Yeremya'nın Mersiyesi 2:1; Hezekiel 43:7). Gelecek çağda Tanrı'yla antlaşma sandığında görüşülmeyecektir. Rab Tanrı Yerusalemlerde tahtını kuracak, insanlar arasında oturacaktır. Ya Rab, o günü ah çekerek bekliyoruz!

60:14 seni sıkıştıranların oğulları sana eğilerek gelecekler: İsrail'i ezmiş olan uluslar arasında Mısırlılar, Kenanlılar, Filistinler, Asurlular, Babililer Edomlular, Moablılar ve Ammoniler vardır.

Tanrı'nın esenlik yollarında yürümek isteyen herkesin, babalarının ve atalarının hatalarını anladığında bağışlanma dilemesi, kopuk ilişkileri onarmaya çaba göstermesi istenilir.

seni hor görenlerin hepsi: (45:14; 49:23)

ayaklarının tabanı: (49:23'ü karşılaştırın).

Rabbin şehri, İsrail Kuddûsu'nun Sionu, diyecekler: İsrail'in düşmanları Yerusaleml'e «Bırakılmış kadın» ya da «Virane» gibi lâkaplar takmışlardı (62:4). Yeni dönemde ona «Rabbin kenti» ve «İsrail Kutsalının Sionu» demeleri, hem Yerusaleml'deki olumlu değişikliği hem de düşmanlarının ona karşı duydukları saygıyı dile getirir.

Dördüncü kıta: Sion'un rahatı

60:15 bırakılmış: Yahudalılar, «şaşılacak ve ısıklı çalınacak» duruma düştüler, çünkü Tanrı'nın onlara gönderdiği peygamberlerin bildirimlerini geri çevirdiler (60:10; Yeremya 25:9,15-18; 29:18-19).

içinden kimse geçmediği: (5:8-9,17; 50:2; sonra, 44:26 ve 54:3,11'le ilgili notlara bakın; Yeremya'nın Mersiyeleri 1:4)

60:16 milletlerin sütünü emeceksiniz: (49:23; 61:6; 66:11,12)

bileceksin ki seni kurtaran ... Rab Ben'im: Bu cümle 49:26'da da geçer. İsrail'i ıssızlıktan Kurtaran, görkemle onu eski yerine Oturtan, onu günahlarından Kurtaran'dır. «Tanrısı Rab olan kavime ne mutlu!» (Mezmur 144:15). Çarmıh bu denli yakinken kişi, günahlarının yükünü neden taşıyın? Yardımına koşan, onu sonsuz sevgiyle seven Tanrı varken, neden üzüntülerine kapılınsın?

Eğer Tanrı kişiyi maddesel açıdan kutsarsa amacı şudur: Kendini günahattan nefret eden Tanrı olarak belirtmek için kutsar. O, yalnızca kişinin gündelik sıkıntılarına çözüm bulmakla yetinmez. Kişinin, sonsuz yaşama sahip olmadan, dünyada geçireceği günleri bolluk içinde yaşamasını amaçlamaz. Tanrı, Kendisine karşı işlenen günah borcunu ödediği için kişinin Mesih'in aracılığıyla sonsuz kurtuluşu kabul etmesini ister.

fidye ile Kurtarıncın olan: (48:17,20; 50:2; 54:8; 59:20; 62:12, v.s.)

Yakup'un Kadiri: Tanrı genellikle İbrahim, İshak ve Yakup'un Tanrısı olarak Kendisini tanıtır. Burada yalnız Yakup'un adının geçmesi ilginçtir. Tanrı'nın Yakup'la ilişkisi nasıldı? Yakup için ne yaptı? Bunu yanıtlarken Mesih inanlısı, Tanrı'nın onun için de ne yapmak istediğini anlar.

Yakup'un yaşam düzenini en çok bozan kendisiydi. Günahlı benliğinin üstesinden gelmekte başarı göstermedi. Yakup «ayağını kaydırıp yerine geçen» demektir. Bir çorba karşılığında ağabeyinin ilkoğulluk hakkını aldı (Tekvin 25:27-34). Ağabeyinin «kılığına» girip babasını aldattı (Tekvin 27). Dolandırıcılıkta başarılıydı denilebilir. Ne var ki, yaşamının sonunda Yakup «beni her kötülükten kurtaran melek»ten söz etti (Tekvin 48:16). Yakup bu Melek'in torunlarını kutsamasını dilediğine göre Melek, Rabbin Meleği, geceleyin kendisiyle güreştiği Tanrı'nın Kendisidir (Tekvin 32:24-30). Tanrı Yakup'u her kötülükten kurtardığı gibi, insanları günahlı benlikten özgür kılmak ister.

1. Günahlı benliğe karşı mücadele etmek gizli, kişisel bir çabadır. Hiç kimse başkasının daha önceki yaşayışına özgü eski insanı kesip atmak için ne denli çaba harcadığını bilmez (Efesliler 4:22; Koloseliler 3:9). «Ne düşkün bir insanım ben! Ölüme götüren bu bedenden beni kim kurtaracak?» diyerek bağırışını duymaz (Romalılar 7:24).
2. İnsansal güçle günahlı benliğe karşı mücadele edilirse, onu yenmek için aslında hiçbir ümit yoktur.
«Kim diyebilir: Yüreğimi temizledim, günahımdan arındım?» (Süleyman'ın Meselleri 20:9).
3. Bu çabanın tümünde Mesih inanlının yardımcısı Tanrı olmalıdır.
Mesih inanlısı günaha karşı çabasına uygun ölçüde kayrayı sevecen Tanrı'nın sağlayacağından emin olabilir (Romalılar 5:20-21; 7:24-25).

Ben'im: (42:8; 43:11,12; 45:5,18; 52:6, v.s.)

60:17 tunç yerine altın ...: Bu ayetteki açıklama Süleyman'ın yaşadığı görkemli dönemi anımsatır. Ne var ki, gerçek ve sonsuz Kral'ın egemenliğindeki düzen, zenginlik ve güzellik akla ermez. Bu maddesel bolluk, özellikle sözü edilen dönemdeki kutsal düzenin üstün aşamasını simgeler.

İncil'in yüceliği, Musa'nın çağında buyrulan Yasa'nın yüceliğinden kat kat üstündür (2. Korintliler 3:7-10). Yasa geçiciydi, İncil kalıcıdır. Sünnetin yerine vaftiz, Passah yerine Rabbin sofrası, Levililer'in her gün sundukları kurbanlar yerine Mesih'in tek bir kez günahlılar için kurtulmalık olarak Kendini sunarak ölmesi ile tunç altına dönüştü denebilir. Ne var ki, gelecek dönemde doğruluğun egemenlik sürmesi, Eden Bahçesi'nden bu yana dünyada görülmeyen kutsallığa uyum sağlar.

memurlarını selamet edeceğim, angaryacılarını adalet: Esenlik ve adalet burada kişileştirilir (32:16,17). Daha önceki bölümlerde memurlar, halkla birlikte adaletsizliği yürütüyordu (58:1-7; 59:3-16). Tanrı adaletli bir adam bulamayışına şaşıtı (59:16). Bozulmuş ortamı düzeltmek için gereken istek, bilgelik ve gücü ancak Kendisinde bulabildi (59:17-20). İsa Mesih'in egemenliğinde devlet görevlileri, esenliği ve adaleti güvenilir bir biçimde temsil ederler.

60:18 zorbalık ... soygun ve kırgın işitilmeyecek: (2:4; 11:6-9; 35:9; 60:11'de «Barış Başkanı»yla ilgili nota bakın).

duvarlarına Kurtuluş: Surlar, kenti düşmanın saldırılarından korumak için sağlam yapılandı. Ruhsal alanda inananları güvenlik içinde tek koruyabilen «duvar», İsa Mesih'in sağlama bağladığı sonsuz kurtuluştur (26:1).

kapılarına Hamt: Eski Antlaşma döneminde Tanrı, kent kapılarında sık sık yüceltiliyordu (2. Tarihler 31:2; Mezmur 9:14; 24:7; 100:4). Kurtuluş kentinin yurttaşları, Tanrı'yı överek kente girmeliler. Kentten dünyaya çıkınca da, Tanrı'yı henüz tanımayanlar önünde O'nu yüceltmek yerindedir. Onlar, övgüleri işiterek belki Tanrı'ya iman ederler (İbraniler 13:15).

Beşinci kıta: Sion'un görkemi

60:19 gündüzün senin ışığın artık güneş olmayacak: Yuhanna'nın da sonradan kaleme aldığı gibi Yeşaya, Tanrı'nın göksel Yerusalem'i kutsal huzuruyla sürekli aydınlatacağını yazdı (30:26; Zekarya 2:5; Vahiy 21:23; 22:5).

ancak ebedi ışığın Rab ... olacak: (Yuhanna 1:9; Yakup 1:17b). Güneşin çok geç battığı bir gün kaydedilir. O gün ne görkemliydi (Yeşu 10:12-14). Ne var ki, gelecek çağda güneş, Tanrı'nın yüceliği karşısında bir mum gibi sönmük kalacaktır.

60:20 artık güneşin batmayacak: (Yoel 2:10; Amos 8:9)

yas günlerin sona erecek: Mesih egemenlik sürünceye dek, inanlılar yas tutarlar. Güvey kendileriyle birlikte değilken (Matta 9:15) inanlılar O'nu özlerler. Aynı zamanda O'na yaraşır biçimde yaşamadıklarına, günahla lekelendiklerine üzülmür, O'na karşı sevgilerinin soğuduğunu sezerler. İmanlarının zayıf olduğunu, ülkülerine erişemediklerini bilirler. Değişkenliğin ve ölümlülüğün etkileri altında ezilirler. Ne var ki, zaman gelince Tanrı inanlıların yaşlarını siler, yas günleri son bulur (25:8; 35:10; 65:19; Vahiy 21:4).

60:21 hepsi salih adamlar: Yeşaya yas günlerinin nedenini burada günah olarak açıklar. Acı ve üzüntü, günahın ürünüdür. Günah arındırılırsa, acı ve üzüntü başkaldırmaz (4:3,4; 52:1; Vahiy 21:27).

Mısır'dan çıkanların hepsi doğru adam değildi. Karışık bir halk da İsrail'e yapıştı (Çıkış 12:38). Mesih İsa, delicelerin buğdaydan ancak dünyanın sonunda ayrılacağını bildirdi (Matta 13:[24-]30). O gün geri kalan kişilerin hepsi, doğru adam olacaktır (Mezmur 92:12-15; 2. Petrus 3:13). Bunun anlamı:

1. Her kişinin istemi Tanrı'ya bağlı olacaktır.
2. Her kişinin özyapısı ve yaşam düzeni Tanrı'nın kutsallığına uyacaktır.
3. Her kişinin ilişkileri Tanrı'nıninkilerini yansıtacaktır.
4. Her kişinin çevresi Tanrı'yı hoşnut edecektir.
5. Herkes yalnız doğruluğu amaçlayacak, bunu başarısın diye Tanrı'dan yeterince kayra alacaktır.

izzet bulayım diye: Tanrı'nın tüm yaptıklarındaki amacı, Kendisinin yücelmesidir (49:3; 61:3).

ellerimin işleridir: Tanrı'nın ellerinin işleri, O'na dönen İsraililer'dir (29:23; 45:11; Efesliler 2:10).

diyarı ebediyen mülk edinecekler: (49:8; 54:3; 65:9; Mezmur 37:9,22,34; Matta 5:5). İsrail Kenan yöresini sonsuza dek miras almadan önce, bütün kavim doğru adamlar olmalıdır. Öğrenilecek ruhsal ilke şudur: Kişi ilkin günahattan arındırılmalıdır, böylece ruhsal yengi kazanmak için yetenekle donatılır (Yeşu 6:18,19; 7:1-12,20-26; 8:1,24-29; Romalılar 6:5-11).

diyar: Diyar ilkin Kenan yöresi olarak anlaşılır. Bir yazar (The Pulpit Commentary, 2. Cilt, sayfa 403) bunu yeni dünya ve yeni gök olarak anlamıştır.

60:22 küçüğü bin kişi ...: «Küçüğü bin kişi, ufağı güçlü bir ulus olacak» bildirisi Tanrı'nın, karamsarlıkları ve iman eksikliği nedeniyle hesap yapanlara yönelik sitemidir. Azlık O'na engel olmaz (1. Samuel 14:6). O, imanlarını geliştirebileceği, kendilerinde gücünü gösterebileceği insanları arar. Önemi olmayandan önem taşıyanlar (Mika 5:2) ve güçsüzlerden yengi kazananlar da (Hakimler 7) Tanrı yapar. Yüzyıllarca hor görülen İsrail'e, kalabalıklar dünyanın dört bucağından akın akın gelecektir (60:3,4,14). İsa Mesih'in zamanındaki «küçük sürü» (Luka 12:32) «yoğun bir kalabalık» olacaktır (Vahiy 7:9). Yuhanna 144.000 kişiden başka «kimsenin sayamayacağı denli yoğun bir kalabalık gördüm: Her ulustan, her kuşaktan, her halktan, her dilden. Tahtın ve Kuzu'nun önünde durduklarını» bildirir (Vahiy 7:9).

vakit gelince: Dünya kurulmadan önce Tanrı dönemleri saptadı. Vaatlerini tamamlamakta hiç gecikmez (Habakkuk 2:3; Haberciler'in İşleri 1:7; Galatyalılar 4:4; İbraniler 10:37). İnanlılar yaşadıkları günlerde vaatlerin tamamlanmasını görmese de, ölüm aracılığıyla vaatlerin tamamlandığı ortama kavuşurlar.